

en Nødhjælp, en Hjælp, der kun modvirker Dyrtidens Tryk. Langt lykkeligere vilde det være baade for de enkelte og for Samfundet, om Hjælpen ydedes i Form af et Arbejdsvederlag, og dette var af en saadan Størrelse, at den kunde bære Dyrtidens forøgede Byrder.

Jeg synes derfor, det ikke er nok, at Indenrigsministeren, naar der her i Aar er Tale om 50 Mill. Kr., og flere stilles i Udsigt, blot nævner dette i Slutningen af sin Tale. Det forekommer mig, at Rigsdagen ved en Lejlighed som denne har et billigt Krav paa at vide, ad hvilke Veje Ministeriet tænker at tilvejebringe disse Millioner. Jeg erindrer vel, at Finansministeren paa det radikale Landsmøde den 19. og 20. Maj i Aar nævnedes ligesom med Overraskelse, at det var lykkedes dette Ministerium at klare de nu snart gennemlevede 3 Krigsaar med en Forøgelse af Statsgælden paa 180 Mill. Kr., med Tilføjelse af, at det skete ved indenrigske Laan. Det sidste er absolut glædeligt, selv om det i og for sig ikke er Regeringens Fortjeneste. Ministeren nævnedes ved samme Lejlighed, at i Venstres Regeringsperiode fra 1901 til 1913 var det nødvendigt at laane 120 Mill. Kr. Men naar det har været muligt at klare sig med 180 Mill. Kr. i de sidste 3 Aar, er der et Forhold, som noget forklarer dette, nemlig at alene de tre Skattekilder, Indkomst- og Formueskatten, Stempelskatten og den overordentlige Skat i disse 3 Aar er steget med over 100 Mill. Kr. Naar man nu i Aar antagelig i Indkomst- og Formueskat og overordentlig Skat vil komme op paa et Beløb af 180—200 Mill. Kr., er det selvfølgelig en Sum, som ingen nogen Sinde i sin vildeste Fantasi havde tænkt sig mulig i dette lille Land i et enkelt Aar, men vi kan ogsaa være forvissede om, at det næste Aar vil blive af en anden Beskaffenhed og ikke blot medføre en Nedgang af de direkte Skatter, men ogsaa en Nedgang i Toldindtægterne, og det forekommer mig derfor, at selv om vi nu befletter os paa at bære i Nutiden saa meget, som det er muligt, vil der blive nok til den Tid, der kommer efter, under de Forhold, der da vil raade, at tage i Arv efter os i Henseende til Gæld og Skattebyrde. Jeg tilføjer derfor, at det vil være mit Parti kært at faa at vide, hvorledes Ministeriet har tænkt sig at tilvejebringe disse mange Millioner. Jeg har selvfølgelig ikke tænkt mig, at de skulde tilvejebringes ved Skatter alene, jeg kan godt tænke mig, at vi ligesom tidligere maa levne en Del Byr-

der til Fremtiden, men, som sagt, der bliver nok til den, selv om vi nu bærer vor Del, og jeg vilde sætte megen Pris paa at faa lidt at vide om, hvordan Ministeren tænker sig at faa de mange Millioner tilvejebragt.

Det foreliggende Lovforslag er ganske vist meget omfattende, men det er mit Haab, at det skal lykkes ved en fordragelig og forstaaende Forhandling at naa et Resultat, som baade det Erhverv, det her særlig drejer sig om, og Samfundet i øvrigt kan være tjent med; og idet jeg tilsiger mit Partis loyale og gode Medvirken hertil, skal jeg anbefale Lovforslaget til Tingets Velvillie og til videre Behandling.

Hauge: Virkningen af Krigen, som fremdeles raser, kunde ikke afspejle sig tydeligere, end det sker ved det Lovforslag, der her foreligger. Trods al vor Neutralitet, trods alle vore Bestræbelser for i enhver Henseende at optræde paa samme Maade overfor alle Parter er Danmark efterhaanden, efter at have været et Land, der saa at sige havde Overflod af alle Varer, blevet stillet overfor Udsigten til for alle Varers Vedkommende at lide under Mangel, og det er hævet over al Tvivl, at vi ikke vilde komme over Aaret 1918 uden skæbnesvangre Ernæringsvanskeligheder, hvis vi ikke allerede nu ved denne Høsts Begyndelse lagde Beslag paa, hvad Menneskene har Brug for af Høsten, for at de kan faa deres Underhold. Jeg kan derfor paa mit Partis Vegne straks tilsige vor Medvirkning til, at dette Lovforslag fremmes meget hurtigt. Men det er et Lovforslag, der i meget høj Grad griber ind i mange bestaaende Forhold.

Efter Lovforslaget vil man straks beslaglægge omtrent Halvdelen af, hvad en normal Høst giver her i Landet af Rug, Hvede, Byg, Havre og Blandsæd, og jeg føler mig overtydet om, at dersom de 950,000 Tons Sæd udskrives, vil det i Aar betyde mere end Halvdelen af, hvad der høstes her i Landet. Det er imidlertid nødvendigt at foretage denne Udskrivning, hvis man skal have Udsigt til uden større Savn at komme igennem Aaret 1918. Hidtil klarede vi os i det væsentlige med Forbud mod Anvendelse paa forskellig Maade af Afgrøden. Men nu, da det ser ud til, at alle Tilførsler udefra af spiseligt for Dyr og Mennesker kan udeblive, er det givet, at vi ikke kan nøjes med de Foranstaltninger, vi hidtil er kommet igennem med; der maa træffes mere effektive Foranstaltninger, saadanne, som Lovforslaget